

Profion Rhifedd Cenedlaethol

RHESYMU

4CRh14

Marcio'r prawf

a deall perfformiad

117631

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Marcio'r prawf rhesymu

Mae'r ddogfen hon yn cynnwys:

- y cynllun marcio ar gyfer y Prawf Rhifedd Cenedlaethol (Rhesymu) ar gyfer Blwyddyn 4 ynghyd â chanllawiau marcio
- gwybodaeth ychwanegol i helpu athrawon i ddeall atebion eu dysgwyr, gan ddarparu llwyfan ar gyfer twf.

Mae gofyn i ddysgwyr ddefnyddio rhesymu rhifiadol ym mhob un o eitemau'r prawf hwn ac felly mae'r rhan fwyaf o'r cwestiynau'n agored, gan adael i'r dysgwyr ddewis strategaeth sy'n briodol yn eu barn nhw. Mae hyn yn golygu y gall fod sawl ffordd o'u datrys.

O ganlyniad, efallai na fydd marcio'r profion rhesymu mor syml â gwirio a yw'r ateb terfynol yn gywir, oherwydd mae'r dulliau sy'n cael eu defnyddio yn bwysig hefyd.

Deall y cynllun marcio

Er mwyn sicrhau bod y cynllun marcio'n ddefnyddiol, mae'n canolbwyntio'n bennaf ar arwyddion allweddol sy'n dangos bod y dysgwr yn deall. Er enghraifft, efallai y bydd y cynllun marcio'n dweud 'Yn dangos y gwerth **12**' neu 'Yn dangos y cysylltiad rhwng **36** a **9**'.

Fel rheol, rhoddir rhywfaint o farciau am y camau canolraddol hyn, sy'n dangos dealltwriaeth rannol.

Ochr yn ochr â hyn, rhoddir sylwebaeth fel sy'n briodol, er mwyn galluogi marcwyr ac athrawon i ddeall atebion eu dysgwyr a hefyd i'w helpu i farcio.

Yn ogystal â hynny, tynnir sylw at wallau cyffredin, ac esbonnir hefyd pam y rhoddir rhywfaint o farciau ar gyfer rhai mathau o atebion.

Enghreifftiau

Er mwyn helpu ysgolion gyda'u marcio ond hefyd er mwyn eu helpu i ddehongli atebion eu dysgwyr, rhoddir nifer o enghreifftiau ar gyfer pob eitem, fel y bo'n briodol.

Atebion go iawn gan ddysgwyr yw'r enghreifftiau hyn (sy'n deillio o dreialu'r profion rhesymu) ac felly maen nhw'n cynnwys camsillafu a gwallau rhifiadol. Fel nad oes modd adnabod y dysgwyr hyn, mae'r atebion wedi cael eu teipio.

Asesu ac adeiladu ar berfformiad yn y prawf

Wrth farcio'r prawf, bydd athrawon yn cael sgôr gyfan ar gyfer pob dysgwr.

Fodd bynnag, nid yw'r sgôr hon ynddi'i hun yn debygol o roi llawer iawn o wybodaeth am gryfderau dysgwyr unigol, na thystiolaeth o'r meysydd dealltwriaeth rifiadol a'r sgiliau rhesymu hynny y mae angen eu gwella.

Yn yr un modd, gall cymharu sgorau dysgwyr guddio gwahaniaethau sylweddol yn eu perfformiad. Er enghraifft, efallai y bydd dau ddysgwr yn cael sgôr o 12. Fodd bynnag, o fewn y sgôr gyfan honno, efallai y bydd Dysgwr A yn dangos gallu clir i gyfathrebu'n effeithiol ond y bydd angen cymorth arno i adolygu ei waith. Ar y llaw arall, efallai y bydd Dysgwr B yn dangos y gwrthwyneb.

Dyma pam mae'r cynllun marcio a'r deunyddiau sy'n cyd-fynd ag ef wedi'u paratoi i helpu athrawon i asesu perfformiad unigolion a'r dosbarth yn fanylach.

Adnodd diagnostig

Er mwyn helpu i ddehongli perfformiad yn y prawf ac adeiladu ar hynny, darperir adnodd diagnostig.

Mae hwn ar gael yn dysgu.cymru.gov.uk

Ar ei lefel symlaf, mae'r adnodd diagnostig yn galluogi marcwyr i wirio cyfanswm sgôr y dysgwr penodol hwnnw.

Fodd bynnag, wrth gwblhau'r set gyflawn o ddata ar gyfer pob dysgwr, bydd athrawon yn gallu cael trosolwg ar berfformiad y dosbarth, gan weld cryfderau grŵp neu unigolion a pha feysydd sy'n broblem, a gweld beth yw'r anghenion addysgu eraill.

Adeiladu ar y prawf: gweithgareddau dosbarth

Ar ôl asesu gallu dysgwyr i ddefnyddio rhesymu rhifiadol a gweld ym mha feysydd y mae angen datblygu unigolion a'r dosbarth, efallai y bydd athrawon wedyn yn awyddus i adeiladu ar brofiad a deunyddiau'r prawf drwy fynd i dysgu.cymru.gov.uk

Ar y wefan hon, ceir eitemau'r profion a'r cynlluniau marcio cysylltiedig, ond mae yno hefyd ddeunyddiau ychwanegol ag awgrymiadau ar gyfer gweithgareddau cysylltiedig yn y dosbarth i ymestyn y dysgu.

Yn ogystal, mae rhagor o weithgareddau i gefnogi addysgu a dysgu rhesymu rhifiadol ar gael yn dysgu.cymru.gov.uk

Cynllun marcio

Rheolau marcio cyffredinol

Mae'n hanfodol eich bod yn defnyddio'r cynllun marcio hwn, y canllawiau marcio a'r rheolau marcio cyffredinol isod pan fyddwch yn marcio, er mwyn i'r sgorau safonedig fod yn ddilys.

- Dylech roi'r canllawiau marcio sydd yn y cynllun marcio ar waith er mwyn gweld beth yw'r sgôr berthnasol ar gyfer pob cwestiwn. Ni roddir hanner marciau.
- Ar ddiwedd pob tudalen ddwbl o farcio, cofnodwch gyfanswm y marciau yn y blwch 'cyfanswm' yn y gornel dde isaf. Gwiriwch nad yw'r marc a gofnodir yn fwy na chyfanswm y marciau sydd ar gael.
- Pan fydd y marcio wedi cael ei gwblhau, dylech adio cyfanswm y marciau a ddyfarnwyd. Dyma gyfanswm y sgôr a dylid ei gofnodi ar glawr y llyfryn prawf a'i roi ar y daflen farcio berthnasol ar system gwybodaeth reoli yr ysgol, ynghyd â manylion a dyddiad y prawf a safwyd.
- At ddibenion rheoli ansawdd, awgrymir y dylai marcwyr nodi llythrennau blaen eu henw ar glawr y llyfryn prawf.

Yna, dylid cyflwyno'r data hyn fel rhan o'r drefn Casglu Data Cenedlaethol. Mae rhagor o fanylion ar gael yn y *Profion Darllen a Rhifedd Cenedlaethol – Llawlyfr gweinyddu profion 2014* ar wefan Dysgu Cymru ac yn *Casglu Data Cenedlaethol a threfniadau adrodd 2013/14* sydd ar gael ar wefan Llywodraeth Cymru.

Canllawiau marcio

Mae'n bwysig bod y profion yn cael eu marcio'n gywir. Mae'r cwestiynau a'r atebion isod yn eich helpu i ddatblygu dealltwriaeth gyffredin o sut i farcio'n deg ac yn gyson.

Oes rhaid i'r dysgwyr ddefnyddio'r blychau ateb?

Ar yr amod nad oes amwysedd, gall y dysgwyr roi eu hateb unrhyw le ar y dudalen. Os oes mwy nag un ateb, rhaid marcio'r un sydd yn y blwch ateb, hyd yn oed os yw'n anghywir. Fodd bynnag, os yw'n amlwg bod ateb anghywir yn deillio o wall trawsgrifio (e.e. bod 65 wedi cael ei gopïo fel 56), marciwch yr ateb sydd yn y gwaith cyfrifo.

Oes ots os bydd y dysgwr yn ysgrifennu'r ateb yn wahanol i'r hyn a ddangosir yn y cynllun marcio?

Dylai atebion sy'n cyfateb o ran rhifau (e.e. wyth ar gyfer 8, neu ddau chwarter neu 0.5 ar gyfer hanner) gael eu marcio fel atebion cywir oni fydd y cynllun marcio'n nodi'n wahanol.

Sut y dylwn i farcio atebion sy'n ymwneud ag arian?

Gellir dangos arian mewn punnoedd neu geiniogau, ond os bydd sero ar goll, e.e. £4.7, dylid marcio'r ateb yn anghywir, oni fydd y cynllun marcio'n nodi'n wahanol.

Sut y dylwn i farcio atebion sy'n ymwneud ag amser?

Yn y byd go iawn, dangosir amseroedd mewn nifer o wahanol ffyrdd felly dylech dderbyn, er enghraifft, 02:30, 2.30, hanner awr wedi 2, ac ati. Peidiwch â derbyn 2.3 gan fod hyn yn amwys. Dylid defnyddio'r un egwyddor ar gyfer marcio cyfnodau o amser, e.e. ar gyfer dwy awr a hanner dylech dderbyn 2.5 ond nid 2.5pm.

Beth os bydd y dull yn anghywir ond yr ateb yn gywir?

Oni fydd y cynllun marcio'n nodi'n wahanol, dylid marcio atebion cywir fel rhai cywir hyd yn oed os bydd y gwaith cyfrifo yn anghywir oherwydd efallai y bydd dysgwyr wedi dechrau eto heb ddangos y dull newydd a ddefnyddiwyd ganddynt.

Beth os bydd y dysgwr wedi dangos dealltwriaeth ond wedi camddarllen yr wybodaeth sydd yn y cwestiwn?

Mae'n bwysig bod dysgwyr yn dewis yr wybodaeth briodol ac yn adolygu eu gwaith. Fodd bynnag, yn y rhan fwyaf o gwestiynau, mae'n bosibl ennill marciau o hyd am y dull a ddefnyddiwyd.

Beth y dylwn i ei wneud am waith sydd wedi'i groesi allan?

Gallwch farcio gwaith cyfrifo sydd wedi'i groesi allan sydd heb gael ei ddisodli gan waith cyfrifo arall os oes modd ei ddarllen.

Beth yw'r gwahaniaeth rhwng gwall rhifiadol a gwall cysyniadol?

Gwall rhifiadol yw un lle y ceir llithriad, e.e. gydag 86×67 os bydd y dysgwr yn cyfrifo $6 \times 7 = 54$ o fewn ateb sy'n gywir fel arall. Gwall cysyniadol yw camddealltwriaeth mwy difrifol lle nad oes unrhyw farciau ar gael am y dull, er enghraifft os caiff 86×60 ei gofnodi fel 516 yn hytrach na 5160

Beth os bydd y dysgwyr yn dewis defnyddio dull nad yw'n cael ei ddangos yn y cynllun marcio?

Mae'r cynllun marcio'n dangos y dulliau mwyaf cyffredin. Fodd bynnag, gellir defnyddio ystod eang o ddulliau i ateb cwestiwn ac mae unrhyw ddull cywir, pa mor idiosyncratig bynnag, yn dderbyniol.

Ym mhob cwestiwn, dylid rhoi marciau llawn am yr ateb cywir, pa ddull bynnag a ddefnyddiwyd, oni fydd y cynllun marcio'n nodi'n wahanol.

Mae'r rhan fwyaf o'r cwestiynau'n rhoi rhywfaint o farciau am atebion sy'n dangos dull cywir ond bod yr ateb yn anghywir neu'n anghyflawn: dull cywir yw dull a fyddai'n arwain at ateb cywir pe na bai gwallau rhifiadol.

4CRh14 Prawf rhesymu: Cynllun marcio

C	Marciau	Ateb
1i	1m	16 lyb

1ii	1m	10 lyb
-----	----	---------------

1iii	1m	5 lyb
------	----	--------------

1iv	4m	Yn rhoi unrhyw bedwar ateb cywir. Dangosir yr unig atebion posibl isod, wedi'u grwpio er hwylustod i'r marciwr: • 4, 0, 0 • 3, 1, 1 • 2, 2, 2 • 2, 5, 0 • 1, 6, 1 • 1, 3, 3 • 0, 10, 0 • 0, 7, 2 • 0, 4, 4 • 0, 1, 6
	Neu 3m	Unrhyw dri ateb cywir
	Neu 2m	Unrhyw ddau ateb cywir
	Neu 1m	Unrhyw un ateb cywir

Derbyniwch fod unrhyw flwch sydd wedi'i adael yn wag yn cyfateb i 0

Peidiwch â derbyn ailadrodd 1, 0, 5 a/neu ddyblygu, e.e. mae'r canlynol yn sgorio 2m

- 2, 2, 2 ✓
- 1, 0, 5 ailadrodd
- 4, 0, 0 ✓
- 2, 2, 2 dyblygu

Cwestiwn 1iv: Enghreifftiau

Rhowch bedair ffordd **wahanol** y gall Hatty brynu hetiau sy'n costio 20 lyb.

4		a	0		a	0	
0		a	7		a	2	
0		a	10		a	0	
0		a	1		a	6	

✓, ✓, ✓, ✓; 4 marc

- Mae'r dysgwr hwn wedi dewis strategaeth effeithlon, gan ddewis 0 fel y rhif cyntaf ar gyfer tri o'r atebion. Mae hyn yn golygu bod modd canolbwyntio ar ddwy gost yn hytrach nag ar dair.

Rhowch bedair ffordd **wahanol** y gall Hatty brynu hetiau sy'n costio 20 lyb.

4		a	0		a	0	
0		a	7		a	2	
		a	10		a		
5		a	17		a	6	

✓, ✓, ✓, X; 3 marc

- Yn y drydedd res, gellir cymryd bod y blychau gwag yn cynrychioli 0

Rhowch bedair ffordd **wahanol** y gall Hatty brynu hetiau sy'n costio 20 lyb.

2		a	2		a	2	
2		a	2		a	2	
2		a	2		a	2	
2		a	2		a	2	

✓, X, X, X; 1 marc

- Mae'r dysgwr hwn wedi canfod un ateb cywir, ond wedyn mae wedi'i ddyblygu.

Rhowch bedair ffordd **wahanol** y gall Hatty brynu hetiau sy'n costio 20 lyb.

5		a	2		a	13	
10		a	5		a	5	
20		a	0		a	0	
6		a	9		a	5	

X, X, X, X; 0 marc

Mae hwn yn wall cyffredin. Mae'r dysgwr wedi anwybyddu cost yr hetiau ac wedi rhoi setiau o rifau sy'n adio i 20

C	Marciau	Ateb
2i	1m	6
2ii	1m	50
2iii	1m	75

3	2m	Yn dangos pob un o'r chwe ffordd, mewn unrhyw drefn, heb ddyblygu a heb wallau, h.y. GM GP PM MG PG MP Neu Yn hepgor yr enghraifft, GM, ond yn dangos y pum ffordd arall sy'n weddill yn gywir heb ddyblygu a heb wallau
	Neu 1m	Yn dangos y tair ffordd hyn, mewn unrhyw drefn, heb ddyblygu a heb wallau GM (neu MG) GP (neu PG) PM (neu MP) Neu Yn dangos o leiaf 4 ffordd gywir wahanol, hyd yn oed os oes dyblygu a/neu wallau hefyd

Heb sylweddoli y gellir gwrthdroi'r parau

Gwall cyffredin

Cwestiwn 3: Enghreifftiau

D Ch
G M
G P
P G
P M
M G
M P

Pob un o'r chwech yn gywir; **2 farc**

- Mae gan y dysgwr hwn ddull effeithiol, gan gadw'r un lliw ar gyfer yr esgid dde a chanfod opsiynau ar gyfer y chwith.

(glas, melyn) (melyn, glas) (glas, pinc)
(pinc, glas) (melyn, pinc) (pinc, melyn)

Pob un o'r chwech yn gywir; **2 farc**

- Mae gan y dysgwr hwn ddull effeithiol hefyd, gan ddewis un pâr ac wedyn gwrthdroi'r lliwiau hynny.

D	Ch	D	Ch	D	Ch
M	G	G	C	M	C

Yn dangos MG, GP a MP; **1 marc**

- Mae'r dysgwr hwn wedi defnyddio C (coch) yn hytrach na P (pinc). Mae hyn yn ddiamwys ac felly mae'n dderbyniol.
- Er bod y tabl yn defnyddio pennawd ar gyfer y dde a'r chwith, nid yw'r dysgwr wedi deall bod modd gwrthdroi'r parau.

D Ch / P M / D Ch / G P / D Ch / G M / D Ch / P G

Pedwar yn gywir; **1 marc**

- Mae'r dysgwr hwn yn deall bod modd gwrthdroi'r lliwiau (GP a PG yn cael eu dangos), ond dim ond un pâr y mae wedi'i wrthdroi.

glas a melun melun a pinc pinc
a pinc glas a pinc melun pinc
glas melun

Dim ond tri yn gywir; **0 marc**

- Heb ddull rhestru systematig, mae'r dysgwr hwn wedi'i chael hi'n anodd gweld beth sydd wedi cael ei ddefnyddio eisoes. Mae MP a GM yn cael eu hailadrodd. Mae PP yn anghywir.

C	Marciau	Ateb
4i	1m	21

4ii	1m	6
-----	----	----------

4iii	1m	36
------	----	-----------

4iv	1m	4
-----	----	----------

5	4m	10:30am (derbyniwch 10:30)
	Neu 3m	Yn dangos neu'n awgrymu $4\frac{1}{2}$ (derbyniwch 3 ac $1\frac{1}{2}$) Neu Yn rhoi'r ateb 9:45 neu 11:15
	Neu 2m	Yn dangos 270 neu 6×45 Neu Yn rhoi'r ateb 9:00 neu 7:30 Neu Yn dangos y bwriad i restru amseroedd o 6am fesul cyfwng 45 munud , hyd yn oed os oes mwy nag un gwall
	Neu 1m	Yn dangos neu'n awgrymu 3 neu $1\frac{1}{2}$ Neu Yn dangos y bwriad i restru amseroedd o 6am mewn cyfyngau am yn ail o 30 ac wedyn 15 munud , hyd yn oed os oes mwy nag un gwall Neu Yn dangos y bwriad o adio o leiaf dri 45 (neu dri 30 a thri 15) hyd yn oed os oes mwy nag un gwall

◀ Cyfanswm yr amser mewn oriau

◀ Yr amser cywir ar gyfer 5 neu 7 gris, yn lle 6

◀ Cyfanswm yr amser mewn munudau

◀ Dim ond wedi ystyried ↑ neu →

◀ 45 munud y gris

◀ Amser mewn oriau, ↑ neu →

$\begin{array}{r} \times 6 \\ 30 \end{array} = 3\text{awr} +$

$\begin{array}{r} \times 6 \\ 15 \end{array} = 1\text{awr } 30\text{m}$

Mae'n cyrraedd ● am

Hanner awr
wedi 10

- Mae hanner awr wedi 10 yn ateb derbyniol yn lle 10:30

Mae'n cyrraedd ● am 4:30

$$30 + 15 = 45$$

$$+ 45 = 8.35\text{am}$$

$$6.45\text{am} + 45 = 7.40\text{am}$$

$$+ 45 = 9.80\text{am}$$

Mae'n cyrraedd ● am

mun 255
220 yw 2 awr

Mae'n cyrraedd ● am 2 awr 35 mun

Mae'n cyrraedd ● am 8:40am

